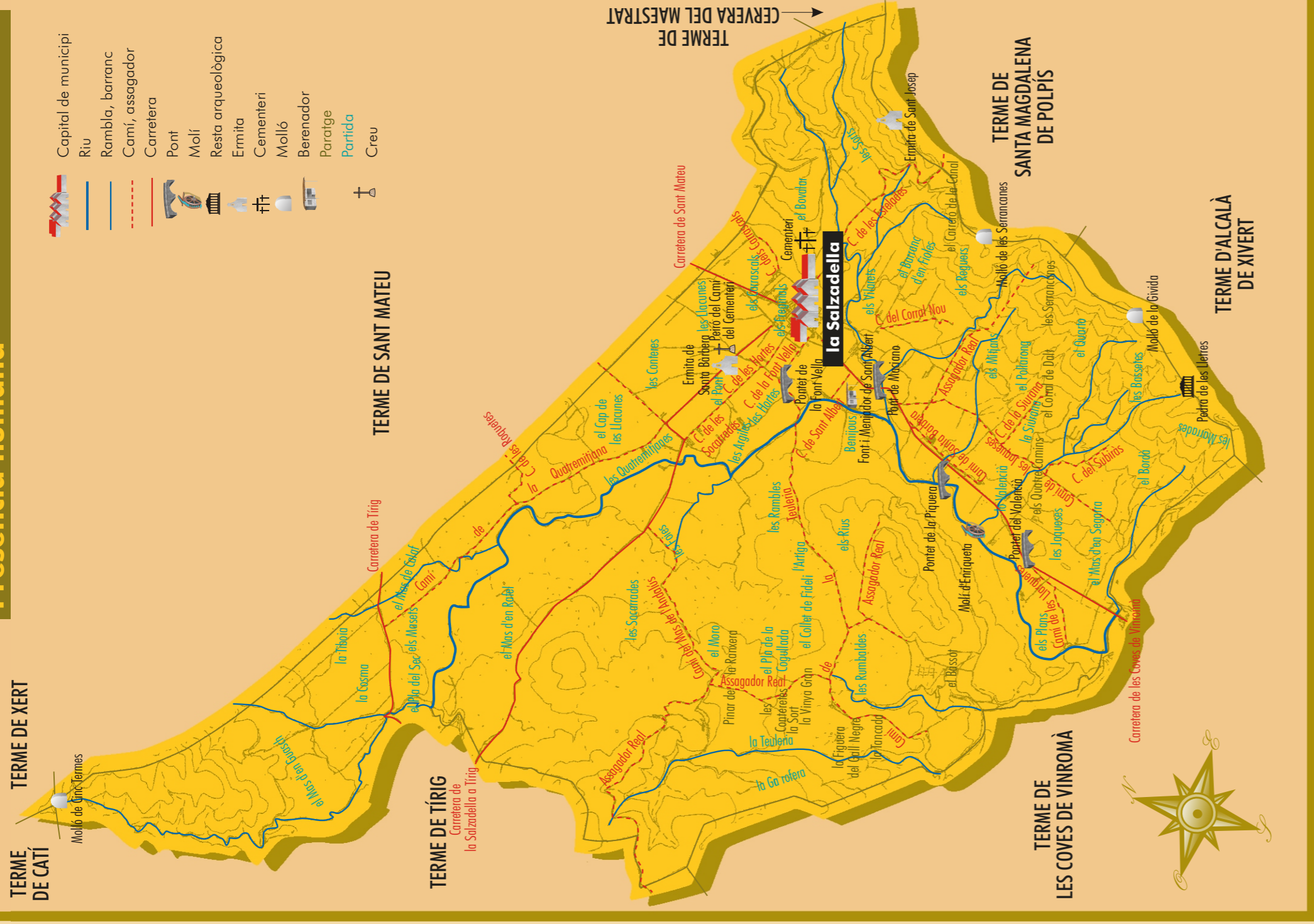


## Presència humana



# TOPONÍMIA DELS POBLES VALENCIANS

LA SALZADELLA

EL BAIX MAESTRAT



ACADÈ  
MIAVA  
LENCI  
ANADE  
LALLE  
NGUA

AJUNTAMENT DE  
LA SALZADELLA



les Jaqueses  
les Llacunes  
les Marrades  
les Quatremitjanes  
les Rambles  
les Rumbaldes

les Serrancanes  
les Socarrades  
les Sorts  
lo Valencià  
Pinar de la Ranxera

### Vies de comunicació

Assagador Real  
Camí de la Font Vella  
Camí de la Quatremitjana  
Camí de la Siurana  
Camí de la Teuleria  
Camí de les Estelades  
Camí de les Hortes  
Camí de les Jaqueses  
Camí de les Llargueres  
Camí de les Roquetes  
Camí de les Socarrades  
Camí de Sant Albert  
Camí de Santa Bàrbera

Camí del Corral Nou  
Camí del Mas de l'Andalus  
Camí dels Carrascals  
Camí dels Subiràs  
Carretera de Tírig  
Carretera de la Salzadella a Tírig  
Carretera de les Coves de Vinromà  
Carretera de Sant Mateu  
Pont de Maciano  
Pontet de la Font Vella  
Pontet de la Piquera  
Pontet del Valencià

### Altres llocs d'interés

Cementeri  
Ermita de Sant Josep  
Ermita de Santa Bàrbera  
Font i Menjador de Sant Albert  
Molí d'Enriqueta

Molló de Cinc Termes  
Molló de la Givida  
Molló de les Serrancanes  
Pedra de les Lletres  
Peiró del Camí del Cementeri

## LA SALZADELLA

La Salzadella està situada sobre terreny elevat, en la falda occidental de les Talaies d'Alcalà. El terme municipal té una superfície de 49,90 km<sup>2</sup> i una altitud de 339 metres sobre el nivell del mar. Pertany a la comarca del Baix Maestrat i limita, al sud, amb les Coves de Vinromà; a l'est, amb Alcalà de Xivert, Santa Magdalena de Polpís i Cervera del Maestrat; a l'oest, amb Tírig; al nord-est, amb Sant Mateu, i al nord, marcat pel molló de Cinc Termes, amb Sant Mateu, Xert, Catí i Tírig. Actualment té 788 habitants, anomenats *salzadellans*.

El terme de la Salzadella està drenat per diversos barrancs, afluents del riu de les Coves. L'agricultura té una gran importància en l'economia de la població, concretament el conreu de l'ametler i, sobretot, el de la cirera. És per això que com a plat típic de la població destaquen les *cireres en aiguardent*, així com també l'oli d'oliva verge, l'olla o els pastissos de Sant Blai. La ramaderia ovina, en canvi, ha anat perdent importància, mentre que comencen a tindre'n cada vegada més les granges de porcs.

Encara que s'han trobat restes dels ibers en el terme, la població és d'origen àrab. Després de la conquesta cristiana, Balasc d'Alagó va atorgar carta pobla a la *Zalzadella* el 1238. A la seua mort passà a pertànyer a l'Orde de Calatrava l'any 1245. Posteriorment passà a mans de l'Orde del Temple i, finalment, des del 1319, a la de Montesa. En l'edat mitjana va tenir una puixant activitat ramadera i un intens comerç d'exportació de llana.

Originàriament la població estava rodejada de muralles, que van desaparèixer progressivament com a conseqüència del creixement urbà, tot i que encara se'n poden apreciar diferents restes en la part més antiga; destaca el portal del carrer de la Concepció, anomenat *el Portalet*, que era l'accés a l'antiga Salzadella.

L'església parroquial, consagrada a la Immaculada, fou edificada en el segle XIV; durant la Guerra Civil fou destruïda i es va reconstruir en els anys quaranta. Es conserva un important tresor format per diversos calzes del segle XV i una creu processional menor, formada per 24 peces de cristall de roca valencià finament tallat. Altres llocs d'interés a la Salzadella són: l'ermita de Sant Josep (s. XIV), l'ermita de Santa Bàrbera (s. XVII), el peiró del Camí del Cementeri (s. XV) i, com a paratge natural, la font i menjador a l'aire lliure de Sant Albert.

Pel que fa a les festivitats més importants de la població destaquen les festes patronals dedicades a Sant Blai, que se celebren en el mes de febrer; el dilluns de Pasqua, dia en què se celebra la romeria de Sant Josep, i la Mare de Déu d'Agost.

## ELEMENTS FÍSICS I POBLAMENT

### Orografia

Coll de les Mesquites	lo Tormo
Coll del Moro	los Flarets
Cova del Moro	Roca dels Ermitans
Cova del Polit	Serra de la Vall d'àngel
la Garrofera	Serra de Petrers
la Mola	Serreta Mitjana
la Solana	Tossal d'en Canes
les Talaies d'Alcalà	

### Hidrografia natural

Barranc d'en Carro	Barranc de les Bassetes
Barranc d'en Fioles	Barranc de les Socarrades
Barranc de Calaf	Barranc de les Sorts
Barranc de Cara-sant	Barranc del Forat
Barranc de la Casa	Barranc del Mas d'Ametla
Barranc de la Coma Cabrera	Barranc del Mas d'en Runa
Barranc de la Cova	Barranc Fondo
Barranc de la Font d'en Seguer	Font de la Siurana
Barranc de la Font del Bosc	Font del Bosc
Barranc de la Piquera	la Seniassa
Barranc de la Ratlla	Riu de les Coves (o de Segarra)

### Hidrografia artificial

Bassa de l'Assagador	Pou de les Rambles
Bassa del Mas d'en Guasch	Pou de Sant Albert
Depòsit de l'Aigua	Pou del Mas d'en Guasch
Pou d'en Tafarra	Séquia Grossa

### Poblament

Casa de la Siurana	Casetes d'Ortells
Casa del Pla	Corral de Baix

Corral de l'Apotecari	Mas d'en Segarra
Corral de la Cova Riba	Mas de Burra
Corral de la Porrana	Mas de l'Andalús de Baix
Corral de la Serreta Mitjana	Mas de l'Andalús de Dalt
Corral de Marçal	Mas de la Cosma
Corral de Pedro	Mas de la Guapa
Corral del Bordà	Mas de la Teuleria
Corral del Pelat	Mas de Miquel
Corral del Pla	Mas de Nàsio
Corral Nou	Mas del Batle
la Salzadella	Mas del Gat
la Siurana	Mas del Rei
Mas d'en Guasch	Molí de Matutano

## PRESENCIA HUMANA

### Partides i paratges

Benijous	els Mitjans
el Barranc d'en Fioles	els Plans
el Bassot	els Quatre Camins
el Bordà	els Reguers
el Bovalar	els Rius
el Cap de les Llacunes	els Vilarets
el Carreró de la Canal	l'Artiga
el Collet de Fideli	la Cosma
el Corral de Dalt	la Figuera del Gall Negre
el Mas d'en Guasch	la Garrofera
el Mas d'en Rafel	la Siurana
el Mas d'en Segarra	la Sort
el Mas de Calaf	la Tancada
el Moro	la Teuleria
el Pla de la Cogullada	la Tiboia
el Pla del Sec	la Vinya Gran
el Pollarong	les Argiles
el Pont	les Bassetes
el Quarto	les Conteres
els Carrascals	les Conteretes
els Freginals	les Foies
els Masets	les Hortes